

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Sosial- og helseavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anne-Beathe Horten, 62 55 13 65

Vår dato
02.09.2014
Arkivnr.
008

Vår referanse
2014/4000 (bes oppgitt ved svar)
Deres referanse
14/2105

Arbeids- og sosialdepartementet

Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse - endring i sosialtjenesteloven § 20

Vi viser til høringsbrev av 04.06.14 vedrørende endring som innebærer at det som hovedregel skal settes vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad.

Fylkesmannen i Hedmark mener lovforslaget ikke medfører endring i forhold til de muligheter og virkemidler som allerede ligger i sosialtjenesteloven. Ved plikten til *selvforsørgelse*, skal Nav-kontoret bidra til et konstruktivt endringsarbeid slik at tjenestemottakere kommer i arbeid, aktivitet eller gjør krav på andre økonomiske rettigheter. Tjenesten opplysning, råd og veiledning etter sosialtjenesteloven § 17, er derfor en kjerneoppgave i Nav-kontoret. Slik sosialtjenesteloven § 20 er utformet i dag, har Nav-kontoret allerede mulighet til å sette vilkår om arbeidsrettede tiltak for økonomisk stønad. Dagens ulike praktisering av vilkår i Nav-kontorene, kan være et resultat av at kommunene ikke fullt ut forstår hvilket handlingsrom de har innenfor sosialtjenesteloven. Når det er satt vilkår, ser det ut til at kommunene ikke alltid har system for å følge opp disse i form av sanksjoner. Fylkesmannen mener det viktige er å stimulere til systematisk bruk av de rammer og virkemidler som sosialtjenesteloven allerede gir rom for i dag. Økt detaljstyring av kommunene slik høringsforslaget legger opp til vil uansett kreve økt ressursbruk i kommunene.

Den foreslåtte ordlyden i § 20, kan leses slik at den til en viss grad bryter med lovens skjønnsmessige preg. Dette kan føre til at man går bort fra grunntanken om et individuelt tilpasset tjenestetilbud basert på frivillighet og samarbeid og hvor man ser lovens tjenester i sammenheng. Det vil være mer i tråd med forskningsbasert endringsarbeid å stimulere til avtalt aktivitet og endringsarbeid, fremfor plikt og konsekvenstenkning. Å følge opp satte vilkår og vurdere konsekvens ved reduksjon og stans i tråd med kravet til forsvarlige tjenester, krever også ressurser som heller kunne vært brukt på endringsarbeid i samarbeid med tjenestemottaker. Det er heller ikke utenkelig at det kan utvikle seg en praksis som fører til opplevd konflikt i stedet for samarbeid.

Endringsforslaget kan også leses slik at bruken av vilkår begrenses til kun å gjelde for ett av formålene med sosialtjenesteloven, nemlig overgang til arbeid. Vilkår skal stå i forhold til formålet med hjelpen som tilbys/yttes og bistand etter sosialtjenesteloven kan ha andre formål enn overgang til arbeid/aktivitet, som eksempelvis å bedre levekårene for vanskeligstilte. Vi mener derfor at teksten bør formuleres slik at det ikke blir tvil om hvorvidt det fortsatt er adgang til å stille andre vilkår som f.eks. å redusere utgift.

Da det gjelder kommunens plikt til å ha tilgjengelige kvalifiseringsplasser, må dette gjelde egne kommunale tiltaksplasser/arbeidspraksisplasser, uavhengig av svingningene i antall statlige tiltaksplasser.

Vi stiller også spørsmål ved om en plikt for Nav-ansatte til å sette vilkår også medfører en tilsvarende klagerett for støttemottager. Dette vil i så fall ha konsekvens for Fylkesmannen som klage- og tilsynsorgan.

Vi mener at det å innføre plikt til å stille vilkår også kan medføre utilsiktet «målforskyvning» slik at kommunen må bruke sine ressurser til oppfølging av vilkår. Dette kan føre til at øvrige tjenester som kommunen etter loven skal tilby/sørge for og som også skal bidra til å underbygge lovens formål, får et tilsvarende mindre fokus.

På bakgrunn av ovenstående mener Fylkesmannen i Hedmark at innføring av vilkårsplikt for kommunene ikke er hensiktsmessig. Vi mener at adgangen til å stille vilkår og hovedregelen om å forsørge seg selv via inntektsgivende arbeid eller andre muligheter fremkommer tydelig i dagens lov. Som alternativ til lovendring mener Fylkesmannen i Hedmark at en mer aktivt støtter kommunens arbeid med de sosiale tjenester - inklusive dagens ordning med adgang til å stille vilkår for tildeling av økonomisk stønad.

Med hilsen

Trond Lutnæs e.f
fylkeslege

Anne-Beathe Horten
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.